

Legends Chrystusowe

Mają się tak do ujęć biblijnych, jak powieść czy film kostiumowy do historii. Apokryfy. Przypisane postaciom ze Starego i Nowego Testamentu anonimowe utwory literackie, tworzone z myślą o dopowiedzeniu, wyjaśnieniu, skomentowaniu świętych ksiąg kanoicznych. Nierzadko naiwne imitacje, pełne fantazji, nie zawsze prawowierne sobowtóry. Cenne przecież jako dokumenty wyobrażeń, przekonań, potrzeb duchowych epok i środowisk, które je wydały.

Po tomie 3 Apokryfów, zawierającym listy i apokalipsy chrześcijańskie, WAM wydał dwuczęściowy tom 1, obejmujący apokryficzne ewangelie. Różne wersje narodzin, dzieciństwa, nauki, męki i zmartwychwstania Chrystusa. Życie Maryi, Józefa, Jana Chrzciciela. W ewangeliach (w całości lub we fragmentach) legendach, korespondencji Piłata i Heroda. Wyraz rozwijającej się poza kontrolą Kościoła tradycji, poprzerastanej mitologią i folklorem. Świadectwo bardzo wczesnych lub późniejszych wierzeń nieoficjalnych, prosty a sensacyjny wyraz pojmowania mocy, czynów i nauki Jezusa.

Udostępniony wielki wybór tekstów – z fachowymi wstępami, przypisami, indeksami, bibliografią – otwiera dostęp do świadomości religijnej zwykłych chrześcijan i nieortodoksyjnych grup w starożytności i średniowieczu. Dalej, więcej – lektura tych apokryfów to także klucz do rozpoznania pochodzenia wielu wątków obecnych w dziejach ludowej, a także polskiej, kultury religijnej – od kazań i rozmyślań sprzed wieków po śpiewane do dziś kolędy i pieśni pasyjne, od niektórych świętych wizerunków po treści przekazywane w jasełkach czy na kalwaryjskich drózkach. Nie sama bowiem Biblia i katechizm kształtują do dziś postać masowej pobożności.

Ks. Jan Kracik